

Hozzászólás

Kollár István, BME Villamosmérnöki Kar

Kedves Kollégák!

Ha arról beszélünk, hogy a felsőoktatásnak melyek a problémái, merre haladjunk, mit szabad egyszerre vagy egyáltalán megreformálni, hogyan, és mit nem szabad, akkor gondolkodás közben magunkba *is* kell néznünk: egyetemi oktatóknak is, és hallgatóknak is. Rossz íze van annak, ha a reformokkal kapcsolatban az első reakció elsősorban a fizetések alacsony voltának, a megszorításoknak, az elbocsátásoknak az emlegetése. Elvi alapról kellene kiindulnunk: az oktatás színvonala, az ország jövője, a tisztességes munka és tanulás lehetősége, a képességek megfelelő fejlesztése lehetnek a kiinduló szempontok. Ugyanez a helyzet a hallgatói jogokkal kapcsolatban. Ha ezekről van szó, akkor mindenkinek első gondolata a pót-pótzárhelyiek száma, a vizsgák ismételtetésének lehetősége, a személyiségi jogok védelme (gondoljunk például az eredmények egymás által is megnézhető közzétételével kapcsolatos vitákra). Pedig a jogok magukban foglalják a tanuláshoz, a tananyag megismeréséhez való jogot, a megfelelő magyarázatokhoz való jogot, vagy az átláthatósághoz, az egyéni eredményeknek a többiekéhez való hasonlíthatóságára vonatkozó jogot is, sőt véleményem szerint ezek lennének a fontosabbak.

Nézzünk hát magunkba egy kicsit. Kezdjük a hallgatókkal.

Egyetemista gyermekem mesélte a következőt. Az egyik tárgyat – mondjuk ki – pocsékul tanították. A hallgatók morogtak, de féltek, hogy ha valaki panaszkodik, akkor esetleg bosszút áll a tanszék rajta. Azt javasoltam nekik, hogy írják le a problémáikat egy levélben a tárgyfelelős oktató vagy a tanszékvezető számára, és mindenki írja alá, mert így kicsi az egyéni kockázat. Elő is készítették a levelet, majd a társaság – talán 20 fő – fele nem volt hajlandó aláírni. És most hallgassák meg az indoklást: ha az órát rosszul tartják, akkor nem lehet szigorú számonkérést tartani az év végén, hiszen így senki sem tudja tisztességesen megtanulni az anyagot, ezért a jegyek nem lesznek olyan rosszak, tehát felesleges tiltakozni (?!). Ez megrázó. Nem merült fel szempontként, hogy azért vagyunk az egyetemen, hogy az oktató átadja a tudását, a hallgató pedig annyi hasznosat tanuljon, ami csak képességeitől telik. Ugyancsak megdöbbenő, hogy dékánhelyettesi működésem elmúlt 7 éve alatt nem jött *egyetlen hallgató sem* panaszra amiatt, hogy valamikor pótlás nélkül elmaradtak előadások, hogy a tananyag egy részét az oktató önkényesen elhagyta, hogy valamelyik tárgyból minden óra jelentős késséssel kezdődik, stb., és nem kereste meg senki sem ilyen panasszal a kari hallgatói képviselést sem... pedig megtörténik, tudjuk mindannyian.

De nehogy azt gondolja bárki, hogy a hallgatókat hibáztatnám. Nézzen mindenki önmagával szembe. Mi is. Az ország érdekekért, jövőjéért küzdünk-e, vagy egyéni, helyi, intézményi érdekeinkért? Tisztelet a kivételnek, nem ez az általános. Sajnos nem sikerül olyan rendszert kialakítani az országban, melyben az egyéni és intézményi érdekek egybeesnének az ország – főleg hosszú távú – érdekeivel, és alig van olyan emelkedett szellem, aki az ország érdekei érdekében a saját érdekeit félreteszi.

Mi az, amit például a magunk szintjén könnyen el lehetne érni? A megfelelő színvonal egyik biztosítója az átláthatóság. Átláthatónak kellene lennie, a tananyagnak, az oktatásnak, hogyan folyik a tanítás, kik tanítanak, mit kell egy hallgatónak megkapnia. Ha legközelebb bemennek a munkahelyükre, tegyék meg, hogy tájékozódnak egy kicsit, mit is látnak saját intézményük-

ról, illetve a többiekéről a WEB-en (íme egy [összefoglaló táblázat](#) az ország intézményeinek WEB-címeiről). Nem borzasztó amit látunk? Sok helyen azt sem lehet megtudni, ki dolgozik ott, vagy ha a nevek megvannak, ki mit tanít és hogyan, vannak-e publikációi, mik és milyenek, mikor és hogyan található meg, hogyan férhető hozzá a tananyag legalább egy része írásban... arról nem is beszélve, hogy egyetemi tanáraink el nem hanyagolható része több intézményben is „egész állást” tölt be. Hogyan? Vajon nekik több órából áll a hét? Vagy nem töltik a munkahelyükön a munkanapokat? Vajon a fenti információk miért nem találhatóak meg sehol sem elérhető formában? Csak nem azért, mert például a több helyen felvett fizetés jó az oktatóknak, a nevére való hivatkozás pedig jó az intézménynek, tehát mindenki jól jár a jelenlegi rendszerben (kivéve a hallgatót és az országot...)? Ki beszél itt a diákok jogairól? És miért személyiségi jogok mögé bújva akadályozódik meg az ilyen információk közzététele? Vajon nem attól félünk-e, hogy egyszer csak kiderül, hogy a király meztelen? Mert a király(ok) – mi vagyunk...

[Vissza felsőoktatási a vita főoldalára](#)